

คอลัมน์ “จากท่าพระจันทร์ถึงสนามหลวง”

ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันศุกร์ที่ 30 สิงหาคม 2539

Premier League

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์

การแข่งขันฟุตบอลฤดู 2539/2540 เริ่มต้นขึ้นแล้วในยุโรป โดยที่ฟุตบอลอังกฤษ เริ่มฤดูใหม่เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2539 นี้เอง จารีตการแข่งขันฟุตบอลอังกฤษมักจะเริ่มต้น ด้วยการแข่งขันชิงถ้วย Charity Shield ก่อนฤดูกาลแข่งขันใหม่จะเริ่มต้นประมาณหนึ่งสัปดาห์ ด้วยการให้ทีมที่ชนะเลิศ Premier League แข่งกับทีมที่ครองถ้วย F.A. Cup ในฤดูกาลแข่งขันที่แล้วพาดแข้งกัน ในฤดู 2538/2539 สโมสร Manchester United ชนะเลิศ Premier League และครองถ้วย F.A. Cup ด้วย ดังนั้น การแข่งขันชิงถ้วย Charity Shield ในปีนี้ จึงดึงทีม Newcastle United ซึ่งครองอันดับสองใน Premier League ขึ้นมาแข่งกับ Manchester United ผลปรากฏว่า Manchester United ชนะถึง 4 : 0 พลิกความคาดหมาย ทั้งๆที่ก่อนหน้านี้ Newcastle United สร้างความฮือฮาด้วยการซื้อตัว Alan Shearer จาก Blackburn Rovers ในราคาสูงถึง 15 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง

Premier League ในปีนี้เปลี่ยนโฉมไปเป็นอันมาก การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ก็คือ Premier League กลายเป็นที่ชุมนุมนักฟุตบอลต่างชาติ ในบรรดาสโมสรฟุตบอล 20 สโมสร ใน Premier League มากกว่าครึ่งหนึ่งมีนักฟุตบอลต่างชาติ จำนวนมากน้อยแตกต่างกันไปตาม ปรัชญาการบริหารและฐานะการเงินของสโมสร สโมสรยักษ์ใหญ่ ดังเช่น Liverpool เน้นการผลิต นักฟุตบอลของตนเอง ด้วยการดึงเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเข้ามาเข้าร่วมทีมเยาวชน และ ฝึกปรีอจนวิทยายุทธแกร่งกล้า จึงเลื่อนชั้นสู่ทีมสำรองและทีมชุดใหญ่ในท้ายที่สุด พร้อมทั้งนี้ก็ส่ง แวมมองไปแสวงหานักฟุตบอลชั้นดีจากสโมสรในดิวิชั่นต่ำๆ ปรัชญาการบริหารสโมสรฟุตบอล ดังกล่าวนี้ฝังรากลึกมาเป็นเวลาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่ยุคที่ Bill Shankly เป็น ผู้จัดการเมื่อกว่าสามทศวรรษที่แล้ว ถึง Liverpool มีฐานะการเงินดีพอที่จะซื้อนักฟุตบอลต่างชาติ แต่ก็มีได้ให้ความสำคัญมากนัก

สโมสรฟุตบอลยักษ์ใหญ่ส่วนใหญ่มีปรัชญาการบริหารแตกต่างจาก Liverpool บางสโมสรให้ความสำคัญแก่การซื้อนักฟุตบอลต่างชาติมาก Middlesbrough ในยุคที่ Bryan Robson เป็นผู้จัดการกว้านซื้อนักฟุตบอลบราซิลตั้งแต่ฤดูปี 2538/2539 ในปัจจุบัน

Middlesbrough มีนักฟุตบอลต่างชาติถึง 5 คน เป็นชาวบราซิล 3 คน (Juninho, Branco, Emerson) และที่สร้างความฮือฮามากก็คือ การซื้อตัว Ravanelli จากสโมสร Juventus ในอิตาลี

สโมสร Manchester United มีนักฟุตบอลต่างชาติ (ไม่รวมสกอตแลนด์ ไอร์แลนด์ และเวลส์) ถึง 6 คน มากกว่า Middlesbrough ผู้ที่ผู้ชมชาวไทยรู้จักดีก็คือ Eric Cantona และ Peter Schmeichel โดยที่ก่อนเปิดฤดูกาลแข่งขัน 2539/2540 Manchester United ซื้อตัวนักฟุตบอลต่างชาติเพิ่มขึ้นอีก 4 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Karel Poborski (Slavia Prague) และ Jordi Cruyff (Barcelona) เทียบกับ Newcastle United ที่มีนักฟุตบอลต่างชาติเพียง 4 คน (David Ginola, Phillipe Albert, Shaka Hislop และ Faustino Asprilla)

สโมสร Chelsea เป็นอีกสโมสรหนึ่งที่ทุ่มเงินซื้อตัวนักฟุตบอลต่างชาติ เมื่อ Ruud Gullit นักฟุตบอลชาวฮอลันดาขึ้นมาเป็นผู้จัดการสโมสร ก็ได้ทุ่มเงินซื้อ Gianluca Vialli และ Roberto Di Matteo จากอิตาลี และ Franck Leboeuf จากฝรั่งเศส สโมสร West Ham ซึ่งเป็นคู่แข่งของ Chelsea ในมหานครลอนดอน ก็ไม่ยอมน้อยหน้า โดยเลือกใช้ยุทธวิธีเดียวกัน ในสโมสรเล็กๆที่ขาดอำนาจซื้อมีโอกาสเลือกใช้ยุทธวิธีนี้ได้

Premier League กำลังผงาดขึ้นมาเป็นศูนย์อำนาจใหม่ของกีฬาฟุตบอล แต่เดิมศูนย์อำนาจนี้อยู่ที่ Calcio Serie A ในอิตาลี Bundesliga ในเยอรมนี และดิวิชั่นหนึ่งของ สเปน นักฟุตบอลชั้นยอดจากยุโรป ละตินอเมริกา และอัฟริกาต่างมุ่งหน้าสู่ศูนย์อำนาจทั้งสามนี้ รวมทั้งนักฟุตบอลชั้นแนวหน้าของอังกฤษด้วย บัดนี้ไม่เพียงแต่นักฟุตบอลชั้นยอดของอังกฤษ ไม่ออกนอกประเทศเท่านั้น บรรดายอดขุนพลจากละตินอเมริกา ยุโรปตะวันตก และยุโรปตะวันออกพากันมุ่งหน้าเข้าไปค้าแข้งในอังกฤษเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

เฉพาะในฤดูกาลแข่งขัน 2539/2540 มีนักฟุตบอลต่างชาติย้ายไปอยู่สโมสรอังกฤษไม่น้อยกว่า 19 คน (ดูตารางที่ 1) ทั้งนี้ประมาณการกันว่า รายจ่ายในการซื้อตัวนักฟุตบอล ฤดูนี้ไม่น้อยกว่า 50 ล้านปอนด์สเตอร์ลิง โดยที่จะยังมีการซื้อตัวอีก เพราะฤดูกาลแข่งขันเพิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้น

แม้ว่าฟุตบอลมีอายุมากกว่า 100 ปี แต่ Premier League เพิ่งก่อตั้งในปี 2535 นี้เอง ในทศวรรษ 2520 ฟุตบอลอังกฤษตกต่ำอย่างถึงที่สุด เนื่องจากการแพร่ระบาดของลัทธิอันธพาลนิยม (hooliganism) บรรดาผู้ชมการแข่งขันฟุตบอลสโมสรมักจะก่อการวิวาทและทำร้ายซึ่งกันและกัน บางครั้งเผาผลาญอาคารร้านค้าและรถที่จอดภายในเมือง แฟนฟุตบอลชาวอังกฤษ แสดงวุฒิภาวะในการเป็นอันธพาลอย่างร้ายกาจ โดยข้ามไปอาละวาดในภาคพื้นยุโรป เมื่อทีม

สโมสรฟุตบอลอังกฤษแข่งกับทีมต่างชาติ จนก่อให้เกิดความระอาแก่ตำรวจในประเทศเหล่านั้น ทำยที่สุด การอาละวาดของแฟนฟุตบอลชาวอังกฤษก่อให้เกิดโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ในปี 2528 เมื่อมีผู้ชมล้มตายจำนวนมากในการแข่งขันระหว่างสโมสร Liverpool กับสโมสร Juventus ยังผลให้สหพันธ์สมาคมฟุตบอลยุโรป (UEFA) ลงโทษมิให้สโมสรอังกฤษเข้าร่วมแข่งขันฟุตบอลยุโรปเป็นเวลา 5 ปี ในช่วง 5 ปีนั้นเป็นช่วงตกต่ำของฟุตบอลอังกฤษอย่างถึงที่สุด เพราะมีโอกาสประลองวิทยายุทธกับฟุตบอลยุโรปได้ ในขณะที่ประเทศมหาอำนาจด้านฟุตบอลในยุโรปมีการพัฒนาทักษะของนักฟุตบอล แทกติกและการวางแผนการเล่น รวมถึงลดจนการพัฒนาสโมสรชั้นนำอังกฤษกลับจมปลักในหุบเหวแห่งความความด้อยพัฒนา ซึ่งมีผลกระทบต่อทีมชาติอังกฤษด้วย มาตรฐานและแทกติกการเล่นอ่อนด้อยกว่ามหาอำนาจอื่นๆ ในยุโรปเป็นอันมาก

การก่อตั้ง F.A. Premier League ในปี 2535 ช่วยเปลี่ยนโฉมหน้าฟุตบอลอังกฤษเป็นอันมาก สโมสรยักษ์ใหญ่เริ่มมีรายได้เพิ่มขึ้น และเริ่มมีการซื้อนักฟุตบอลต่างชาติอย่างเป็นทางการจะลักษณะ ในระยะเริ่มแรก นักฟุตบอลส่วนใหญ่ซื้อจากกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนอร์เวย์และเดนมาร์ก ยังไม่มีนักฟุตบอลชั้นนำจากประเทศมหาอำนาจด้านฟุตบอล จวบจนฤดูกาลแข่งขัน 2537/2538 สโมสร Tottenham Hotspur ซื้อตัว Juergen Klinsmann จากสโมสร Monaco ในฝรั่งเศส ฝีเท้าของ Klinsmann ไม่สร้างคามผิดหวังแก่ทีม Spur และ Klinsmann กลายเป็นขวัญใจของแฟนฟุตบอลทีม Spur ในเวลาอันรวดเร็ว ความสำเร็จในการซื้อตัว Klinsmann กระตุ้นให้สโมสรอังกฤษกล้าลงทุนซื้อนักฟุตบอลชั้นนำมากขึ้น เพราะถ้าการแข่งขันประสพชัยชนะมากขึ้น รายได้จากการเก็บค่าผ่านประตูย่อมมีมากขึ้น มิใช่ต้องกล่าวถึงรายได้อื่นๆ ที่ตามมา ในฤดูกาลแข่งขัน 2538/2539 สโมสร Middlesbrough หุ่เงินซื้อ Juninho และ Branco จากบราซิล สโมสร Newcastle United ซื้อ Faustino Asprilla นักฟุตบอลทีมชาติโคลอมเบียจากสโมสรอิตาลี สโมสร Arsenal ซื้อ Dennis Bergkamp จาก Ajax Amsterdam สโมสร Chelsea ซื้อ Ruud Gullit จากสโมสรอิตาลี และสโมสร Leeds United ซื้อ Tomas Brodin (ทีมชาติสวีเดน) และ Anthony Yeboar (ทีมชาติไนจีเรีย)

ฤดูกาลแข่งขัน 2538/2539 เป็นฤดูกาลที่เริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพของโครงสร้างนักฟุตบอลต่างชาติใน Premier League กระนั้นก็ตาม ยังมีอาจเทียบเคียงได้กับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในฤดูกาลแข่งขันใหม่นี้

แม้ว่าฟุตบอลเป็นกีฬาที่ถือกำเนิดในประเทศอังกฤษ และเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายจนกลายเป็นกีฬาสากลในเวลาต่อมา แต่กระบวนการสากลานวัตกรรมของกีฬาฟุตบอลกลับเวียนกลับสู่ประเทศอังกฤษ การว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาตินับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ใน

อังกฤษ กระแสสากลानุวัตรทำให้ลักษณะความเป็นอังกฤษของฟุตบอลลดน้อยถอยลงตามลำดับ แต่การที่สโมสรฟุตบอลอังกฤษเริ่มว่าจ้างนักฟุตบอลต่างชาตินั้นเป็นผลจากความรุ่งโรจน์ของธุรกิจฟุตบอล สโมสร นับตั้งแต่การก่อตั้ง Premier League ในปี 2535 เป็นต้นมา รายได้จากการขายสิทธิผูกขาดในการถ่ายทอดโทรทัศน์แก่ BSkyB ช่วยเพิ่มพูนรายได้ของสโมสรฟุตบอลใน Premier League อย่างมาก สโมสรชั้นนำบางสโมสร ดังเช่น Newcastle United ทำตัวเป็นเจ้าของบุญทุ่มซื้อนักฟุตบอลระดับยอดเยี่ยมพลทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (ดูตารางที่ 2) ทั้งนี้ด้วยความเชื่อที่ว่า นักฟุตบอลระดับยอดเยี่ยมพลเป็นแม่เหล็กดึงดูดผู้ชมเข้าสนามแข่งขัน และขยายฐานของแฟนสโมสร

คำพิพากษาของศาลแห่งสหภาพยุโรปในคดีบอสมันอง (Bosman Ruling) ในปี 2538 ทำให้ UEFA มีอำนาจจำกัดจำนวนนักฟุตบอลต่างชาติในทีมสโมสรหนึ่งๆได้อีกต่อไป เพราะถือเป็นการลดรอนสิทธิและเสรีภาพของแรงงาน คำพิพากษานี้เองทำให้ตลาดการซื้อขายนักฟุตบอลในฤดู 2539/2540 คึกคักอย่างยิ่ง นอกจากนี้ เมื่อนักฟุตบอลสิ้นสัญญากับสโมสรต้นสังกัด ก็มีเสรีภาพในการย้ายสโมสรอย่างเต็มที่ และมีได้ถือเป็น 'สินทรัพย์' ของสโมสรต้นสังกัดอีกต่อไป เพียงแต่สโมสรใหม่ต้องตกลงเรื่องเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงกับนักฟุตบอลให้ได้เท่านั้น

กระแสสากลานุวัตรไม่เพียงแต่ไหลบ่าเข้าสู่ตลาดนักฟุตบอลในประเทศอังกฤษเท่านั้น หากยังรุกคืบเข้าสู่ตลาดผู้จัดการสโมสรฟุตบอลอีกด้วย การว่าจ้างผู้จัดการชาวต่างชาติเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนภาคพื้นยุโรปนานนับทศวรรษแล้ว ทั้งในอิตาลี เยอรมนี สเปน ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์ สโมสรฟุตบอลอังกฤษบางสโมสรก็เคยมีผู้จัดการชาวต่างชาติ แต่คนอังกฤษก็หยิ่งในเกียรติ และอาจรู้สึกเสียหน้าที่ต้องว่าจ้างผู้จัดการชาวต่างชาติ ทั้งๆที่ฟุตบอลเป็นกีฬาของอังกฤษ อย่างไรก็ตาม การว่าจ้างผู้จัดการชาวต่างชาติเริ่มปรากฏเป็นกระแสในฤดูกาลแข่งขัน 2539/2540 เมื่อสโมสร Arsenal ว่าจ้าง Arsene Wenger (ฝรั่งเศส) เป็นผู้จัดการในไม่ช้า ชาวต่างชาติจะเข้าไปเฟ้นฟานเป็นผู้จัดการสโมสรฟุตบอลอังกฤษมากขึ้น

ไม่จำเพาะแต่กระแสสากลานุวัตรที่ลดทอนลักษณะความเป็นอังกฤษของกีฬาฟุตบอล กระแสโทรทัศน์านุวัตรก็มีส่วนเกื้อกูลให้ตลาดนักฟุตบอลและตลาดผู้จัดการสโมสรฟุตบอลในประเทศอังกฤษค่อยๆ แปรสภาพเป็นตลาดแรงงานสากลด้วย

ตารางที่ 1
การซื้อตัวนักฟุตบอลต่างชาติของสโมสรอังกฤษ
ในฤดูกาลแข่งขัน 2539/2540

สโมสรอังกฤษ	นักฟุตบอลต่างชาติที่ซื้อ	สโมสรเดิม	ราคา (ล้านปอนด์)
Arsenal	Patrick Vieira	n.a.	n.a.
Aston Villa	Fernando Nelson	n.a.	n.a.
Blackburn Rovers	Georgios Donis	Pathinaikos	ไม่เสียเงิน
Chelsea	Gianluca Vialli	n.a.	n.a.
	Roberto Di Matteo	n.a.	4.90
	Franck Leboeuf	Strasbourg	2.50
Derby	Aljosa Asanovic	โครเอเชีย	1.00
Liverpool	Patrik Berger	Dortmund	3.25
Manchester United	Ronnie Johnsen	Besiktas	1.20
	O.F. Solskjar	Molde	1.50
	Karel Poborski	Slavia Prague	3.50
	Jordi Cruyff	Barcelona	1.30
Middlesbrough	Ravanelli	Juventus	7.00
	Emerson	n.a.	n.a.
	Mikkel Beck	n.a.	n.a.
Sheffield Wednesday	Attilio Lombardo	Juventus	4.00
West Ham	F. Raducioiu	Espanyol	2.40
	Paulo Futre	n.a.	n.a.
Nottingham Forest	Nikola Jerkan	n.a.	1.00

ที่มา รวบรวมจากรายงานข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ

หมายเหตุ n.a. ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ 2
ราคาที่ Newcastle United จ่าย
ในการซื้อตัวนักฟุตบอล (ล้านปอนด์)

รายชื่อนักฟุตบอล	ราคาที่จ่าย
Alan Shearer	15.00
Faustino Aspiella	7.00
Les Ferdinand	6.00
Warren Barton	4.00
David Batty	3.75
Darren Peacock	2.70
Phillipe Albert	2.65
David Ginola	2.50
Paul Kitson	2.25
Shaka Hislop	1.50
Peter Beardsley	1.40
Keith Gillespie	1.00